

В яких випадках та за чий рахунок здійснюється огляд та переогляд товарів, транспортних засобів комерційного призначення, що переміщуються через митний кордон України?

ЗІР, категорія 212.04

Відповідно до частини першої ст. 338 Митного кодексу України від 13 березня 2012 року № 4495-VI зі змінами та доповненнями (далі – МКУ) огляд товарів, транспортних засобів комерційного призначення, пред’явлених органу доходів і зборів (у тому числі для перерахунку та зважування), проводиться в можливо короткий строк після прийняття рішення про його проведення.

За результатами застосування системи управління ризиками огляд товарів, транспортних засобів комерційного призначення може бути ідентифікаційним - без розкриття пакувальних місць і без обстеження транспортного засобу, частковим - з розкриттям до 20 відсотків пакувальних місць і вибіркоvim обстеженням транспортного засобу та повним - з розкриттям до 100 відсотків пакувальних місць та поглибленим обстеженням транспортного засобу (частина друга ст. 338 МКУ).

Згідно з частиною третьою ст. 338 МКУ за письмовим рішенням керівника органу доходів і зборів або особи, яка виконує його обов’язки, огляд товарів, транспортних засобів комерційного призначення може також проводитися, якщо:

- 1) митна декларація не подана декларантом протягом строку, встановленого ст. 263 МКУ, за наявності достатніх підстав вважати, що ці товари переміщуються через митний кордон України з порушенням норм МКУ та інших законів з питань державної митної справи;
- 2) товари виявлено (знайдено) під час здійснення митного контролю в зонах митного контролю та/або транспортних засобах, що перетинають митний кордон України, і їх власник невідомий;
- 3) декларантом не виконуються обов’язки, встановлені ст. 266 МКУ.

Переогляд товарів, транспортних засобів комерційного призначення проводиться у разі виявлення пошкодження або втрати митного забезпечення, накладеного на зазначені товари, транспортні засоби, чи за наявності інших видимих ознак можливого несанкціонованого доступу до товарів, що перебувають під митним контролем. Витрати, пов’язані з проведенням такого переогляду, несе власник зазначених товарів, транспортних засобів або уповноважена ним особа (частина четверта ст. 338 МКУ).

Крім випадків, зазначених у частинах другій – четвертій ст. 338 МКУ, огляд (переогляд) товарів, транспортних засобів комерційного призначення може проводитися за наявності достатніх підстав вважати, що переміщення цих товарів, транспортних засобів через митний кордон України здійснюється поза митним контролем або з приховуванням від митного контролю, у тому числі в разі отримання відповідної офіційної інформації від правоохоронних органів.

Вичерпний перелік відповідних підстав визначено постановою Кабінету Міністрів України від 23 травня 2012 року № 467 «Про затвердження вичерпного переліку підстав, за наявності яких може проводитись огляд (переогляд) товарів, транспортних засобів комерційного призначення органами доходів і зборів України» зі змінами та доповненнями (далі – Перелік № 467).

З метою проведення огляду (переогляду) товарів посадові особи органів доходів і зборів самостійно вживають заходи, передбачені МКУ, на всій митній території України, включаючи зупинення транспортних засобів для проведення їх огляду (переогляду), в межах контрольованого прикордонного району та прикордонної смуги. Такий огляд (переогляд) проводиться за рахунок органу, з ініціативи або на підставі інформації якого прийнято рішення про його проведення. Якщо в результаті проведення огляду (переогляду) виявлено факт незаконного переміщення товарів, транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України, витрати, пов'язані з проведенням огляду (переогляду), відшкодовуються власником зазначених товарів, транспортних засобів або уповноваженою ним особою (частина п'ята ст. 338 МКУ).

Відповідно до Переліку № 467 огляд (переогляд) товарів, транспортних засобів комерційного призначення органами доходів і зборів України здійснюється за наступних підстав:

1. Відсутність або непідтвердження відомостей про здійснення в повному обсязі митних формальностей щодо товарів, транспортних засобів комерційного призначення.
2. Переміщення товарів, транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України та/або межі зони митного контролю поза робочим часом, установленим для органу доходів і зборів.
3. Переміщення товарів, транспортних засобів комерційного призначення в межах контрольованого прикордонного району, прикордонної смуги поза місцем розташування органу доходів і зборів, або поза зонами митного контролю.
4. Переміщення товарів, транспортних засобів комерційного призначення маршрутом або у спосіб, що є нехарактерним для переміщення такого виду товару, транспортного засобу.
5. Переміщення товарів за маршрутом або у спосіб, що є типовим для переміщення предметів контрабанди або товарів, які є безпосередніми предметами порушення митних правил.
6. Переміщення громадянами товарів в обсязі, що не є обґрунтованим у разі переміщення особистих речей.
7. Наявність ознак облаштування товарів, транспортних засобів комерційного призначення спеціально виготовленими сховищами (тайниками) або використання інших засобів чи способів, що утруднюють виявлення товарів.
8. Наявність ознак надання одним товарам вигляду інших.
9. Припущення за результатами використання технічних засобів митного контролю про те, що переміщувані через митний кордон України товари заборонені або обмежені до такого переміщення згідно із законодавством.
10. Виявлення в результаті використання технічних засобів митного контролю місць у товарах, транспортних засобах комерційного призначення, які можуть використовуватися для приховування товарів від митного контролю.
11. Невідповідність даних, отриманих під час використання технічних засобів митного контролю, даним, що містяться у товаросупровідних та інших документах (відомостях), які подаються для митного контролю.
12. Подання органу доходів і зборів як підстави для переміщення товарів підроблених документів чи документів, одержаних незаконним шляхом, або виявлення у поданих документах недостовірних даних.
13. Переміщення товарів, транспортних засобів комерційного призначення з незаконним звільненням від митного контролю внаслідок використання службового становища посадовими особами органу доходів і зборів.

14. Одержання в установлених законодавством випадках від правоохоронних органів письмових доручень за формою згідно з додатком до Постанови № 467 у рамках кримінального провадження.

Такі доручення обов'язково повинні містити інформацію про підстави їх надсилання, номер відповідного провадження (справи), строк виконання, відомості про товари, осіб, які їх переміщують, та/або про транспортні засоби комерційного призначення, з використанням яких можуть бути вчинені порушення законодавства з питань державної митної справи.

У разі відсутності у письмовому дорученні усієї інформації, зазначеної в цьому пункті, таке доручення не є підставою для проведення огляду (переогляду) товарів, транспортних засобів комерційного призначення органами доходів і зборів, про що невідкладно письмово інформується відповідний правоохоронний орган.

У разі невиявлення порушень митних правил під час проведення огляду (переогляду) товарів, транспортних засобів комерційного призначення з підстави, передбаченої цим пунктом, такий огляд (переогляд) проводиться у строк, установлений частиною першою ст. 255 МКУ.